

MATCHNING AV ARBETSKRAFT ÖVER ÖRESUND

JANUARI 2025

GREATER
CoPENHAGEN

GREATER
CoPENHAGEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord.....	4
Sammanfattning.....	5
Dagens arbetsmarknad.....	6
Bristyrken i Greater Copenhagen.....	9
Kompetenser bland arbetslösa i Skåne.....	11
Ekonomiska vinster.....	14
Slutsatser.....	15
Bilaga.....	17
Om rapporten.....	19

FÖRORD

Vi befinner oss idag i ett läge där arbetsmarknaden på den svenska sidan av Greater Copenhagen präglas av minskad sysselsättning och allt fler arbetslösa, medan arbetsmarknaden på den danska sidan fortfarande är stark med en rekordhög sysselsättning och stor efterfrågan på arbetskraft. Att vi har en gemensam arbetsmarknad är en enorm möjlighet, och med denna rapport vill vi bidra med värdefulla insikter och underlag för att fler ska få ett arbete, som i sin tur leder till ökad tillväxt för hela regionen.

Rapporten syftar till att belysa och analysera matchningen mellan kompetens bland arbetslösa och den efterfrågade arbetskraften i Greater Copenhagen. En välfungerande matchning mellan arbetsgivare och arbetstare är avgörande för att främja tillväxt och motverka arbetslöshet. Genom att bättre förstå vilka kompetenser som efterfrågas och hur dessa kan tillgodoses bland de arbetslösa i Greater Copenhagen, kan fler individer ges möjlighet att hitta meningsfulla arbeten. Samtidigt kan företag och organisationer få tillgång till den kompetens de behöver för att utvecklas och bibehålla konkurrenskraft.

För att realisera denna potential är det nödvändigt att fortsätta arbetet med att ta bort gränsbarriärer och skapa en arbetsmarknad som inkluderar fler. Det krävs också att både svenska och danska företag och myndigheter får upp ögonen för de möjligheter som finns i hela regionen. På så sätt stärker vi inte bara tillväxten i Greater Copenhagen, och därmed i hela Sverige och Danmark, utan vi ser även till att alla som kan arbeta får möjlighet att göra det.

Vi vill rikta ett varmt tack till de som har bidragit med data, insikter och analysunderlag som möjliggjort framtagandet av denna rapport. Vi hoppas att rapporten ska vara ett värdefullt verktyg för beslutsfattare, arbetsgivare och andra aktörer som arbetar för en mer dynamisk och inkluderande arbetsmarknad.

Lars Gaardhøj
Regionrådsformand
Region Hovedstaden

**Katrin Stjernfeldt
Jammeh**
Kommunstyrelsens
ordförande Malmö stad

Lars Weiss
Overborgmæster
Københavns kommune

Den 28 januari 2025

1. SAMMANFATTNING

6 VIKTIGA SLUTSATSER

Denna rapport undersöker vilka bristyrken som finns i Greater Copenhagen och hur de skiljer sig åt i regionen, vilka kompetenser de arbetslösa i skånska kommuner med närhet till Danmark har samt hur väl de matchar de kompetenser som efterfrågas på den danska sidan. Nedan följer de viktigaste slutsatserna från rapporten:

- **Den ekonomiska och arbetsmarknadsmässiga utvecklingen skiljer sig idag betydligt mellan Sverige och Danmark.** Medan Danmark upplever en stabil ekonomisk tillväxt och stigande sysselsättning, präglas Sverige av lägre ekonomisk tillväxt, minskad sysselsättning och ökande arbetslöshet. Greater Copenhagen, som omfattar delar av båda länderna, är en viktig arbetsmarknadsregion med 4,5 miljoner invånare och 2,3 miljoner sysselsatta. Arbetspendlingen över Öresund har ökat till 22 500 personer under 2024, men potentialen för ytterligare integration är stor, särskilt om gränshinder minskas.
- **Rapporten identifierar flera bristyrken i Greater Copenhagen.** Rapporten visar att vissa yrken är bristyrken i både Skåne och i det danska huvudstadsområdet, medan andra är mer efterfrågade lokalt på den danska sidan. Den stora efterfrågan på vårdyrken och tekniska yrken är genomgående i hela regionen, medan exempelvis administrativa, ekonomiska, IT-relaterade och serviceinriktade yrken är mer specifika för Köpenhamnsområdet. Få yrken definieras som bristyrken i Skåne, men inte i Köpenhamnsområdet.
- **Många arbetslösa i skånska kommuner nära Danmark har utbildningar inom områden som ekonomi, teknik och handel, vilka efterfrågas på den danska sidan av Greater Copenhagen.** Utbildningsnivån hos de arbetslösa i Skåne varierar. En tredjedel har högre utbildning, en tredjedel har enbart gymnasial utbildning och ytterligare en tredjedel saknar gymnasieexamen. Långtidsarbetslöshet är ett betydande problem, särskilt bland lågutbildade och tredjelandsmedborgare. Rapporten visar att det finns potential för att minska arbetslösheten genom att bättre utnyttja den kompetens som finns.
- **En femtedel av de arbetslösa i skånska kommuner med närhet till Danmark är icke EU-medborgare.** De har därmed inte samma möjligheter att bli en del av den gränsregionala arbetsmarknaden som andra. Av de arbetslösa icke EU-medborgarna har en tredjedel en högre utbildning, vilket motsvarar 2 400 personer. Andelen med högre utbildning bland arbetslösa icke EU-medborgare är därmed lika stor som bland gruppen arbetslösa i stort.
- **Om fler arbetslösa i Skåne börjar arbeta i Danmark kan det generera stora ekonomiska vinster för båda länderna.** Beräkningar visar att om 10–50 % av de arbetslösa får arbete i Danmark, kan det leda till samhällsvinster på mellan 2,3–11,3 miljarder svenska kronor per år. Utöver ekonomiska fördelar bidrar arbete till ökad livskvalitet, minskat utanförskap och starkare regional integration.
- **Fyra branscher har idag stor potential för ökad pendling: ekonomi och administration, handel och service, IT samt bygg.** Dessa branscher kännetecknas av en kombination av rekryteringsvärigheter i Danmark och överskott av arbetslösa med relevant utbildning i Skåne. Inom vård och omsorg är matchningen svårare, men riktade insatser som omskolning kan förbättra situationen. Ökad integration mellan arbetsmarknaderna i Skåne och Danmark har potential att minska arbetslösheten och stärka den ekonomiska tillväxten i hela Greater Copenhagen.

2. DAGENS ARBETSMARKNAD

SKILLNADER I KONJUNKTUR- LÄGET KAN GYNNA GREATER COPENHAGEN

En tuff vinter väntar den svenska arbetsmarknaden, medan sysselsättningen i Danmark fortsatt är rekordhög. Arbetspendlingen över Öresund fortsätter att öka och uppgår nu till 22 500 personer. De kommande åren väntas befolkningsökningen i Greater Copenhagen avta och konkurrensen om arbetskraften bli allt hårdare.

Utvecklingen i Sverige och Danmark skiljer sig åt när det gäller både ekonomisk tillväxt och läget på arbetsmarknaden. Medan Danmarks ekonomi fortsätter att växa i stadig takt, uppvisar Sverige en betydligt svagare utveckling. Arbetsmarknaden i Danmark utmärker sig med stigande sysselsättning, medan Sverige präglas av en försvagad arbetsmarknad med sjunkande sysselsättning och ökande arbetslöshet.

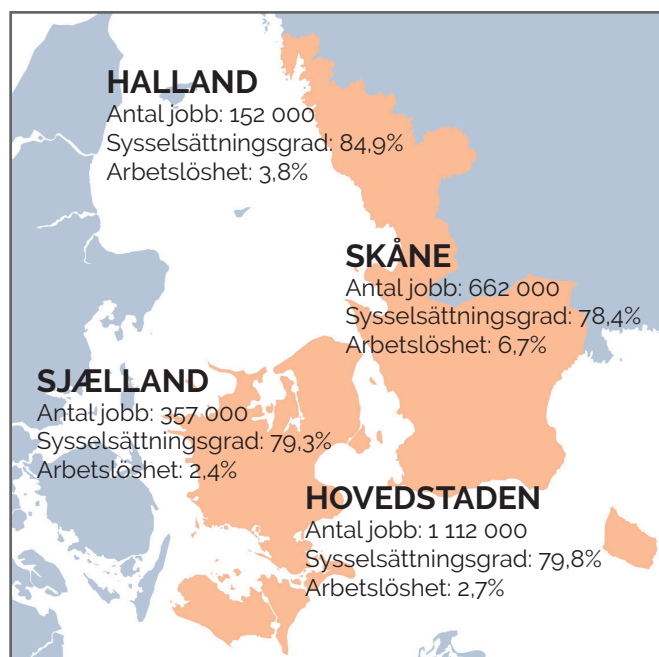
Stor skillnad i BNP-tillväxt mellan Sverige och Danmark

Under det tredje kvartalet 2024 ökade Danmarks BNP med 1,2 procent jämfört med föregående kvartal, vilket huvudsakligen drevs av en kraftig uppgång inom industrisektorn där läkemedelsindustrin utgjorde en central drivkraft. På årsbasis har BNP vuxit med 3,9 procent. Sett till den ekonomiska utvecklingen på regional nivå så står Region Hovedstaden för den starkaste ekonomiska tillväxten, med 5,0 procent under 2023. Motsvarande tillväxt i Region Själland var 0,2 procent.

GREATER COPENHAGEN

4,5 MILJ. INVÅNARE
2,3 MILJ. JOBB

Greater Copenhagen är Nordens största arbetsmarknadsregion med 4,5 miljoner invånare och 2,3 miljoner sysselsatta. Hälften av de sysselsatta arbetar i Region Hovedstaden, en tredjedel i Region Skåne, 16 procent i Region Själland och 7 procent i Region Halland. Sedan 2013 fram till 2022 har sysselsättningen ökat med över 300 000 nya jobb, varav hälften finns i Region Hovedstaden.

Källa: Statistiska centralbyrån (BAS), Danmarks statistik (RAS). Avser befolkning 20-64 år (2023). Arbetslösheten som andel av arbetskraften har beräknats utifrån registerbaserad data över befolkningens arbetsmarknadsstatus från SCB samt DST. Det ger en mer korrekt jämförelse mellan länderna, och siffrorna skiljer sig därför åt jämfört med arbetslöshetstal från Arbetsförmedlingen samt STAR.

Efter en negativ BNP-utveckling under det andra kvartalet 2024 ökade Sveriges BNP med 0,3 procent under det tredje kvartalet, en betydligt långsammare tillväxt än i Danmark. Denna blygsamma ökning drevs främst av ökade lagerinvesteringar. På årsbasis har BNP stigit med 0,7 procent.

Utvecklingen på arbetsmarknaden skiljer sig åt mellan den svenska och danska sidan av Greater Copenhagen

Sysselsättningen fortsätter att öka i Danmark. I september steg antalet anställda (lønmodtagere) med 4 300 personer jämfört med augusti, varav 3 700 i den privata sektorn. Siffrorna för juli och augusti har dessutom justerats upp, vilket innebär att sysselsättningen inte sjönk i augusti som tidigare rapporterats. På årsbasis har sysselsättningen ökat med 27 900 personer.

Inbromsningen i den svenska ekonomin har under de senaste månaderna syns tydligt på arbetsmarknaden. Arbetslösheten stiger, fler är långtidsarbetslösa, färre lediga jobb annonseras och antalet varsel om uppsägning ökar. Det visar data från Arbetsförmedlingen.

I september minskade sysselsättningen i Sverige med nästan 17 300 personer jämfört med samma månad 2023, vilket markerar den sjunde månaden i rad med minskad sysselsättning. I Skåne sjönk antalet sysselsatta med knappt 2 200 personer under samma period, vilket gör det till den åttonde månaden i rad med minskad sysselsättning på årsbasis.

Skåne har högst arbetslöshet av Sveriges län, och Malmö och Helsingborg har länets högsta respektive tredje högsta arbetslöshet. Samtidigt har dessa kommuner en stor potential i att öka arbetspendlingen till den danska arbetsmarknaden där utvecklingen fortsatt är stark.

Mer än vart femte rekryteringsförsök misslyckas på den danska sidan av Greater Copenhagen

Som följd av det mer gynnsamma ekonomiska läget på den danska sidan av Greater Copenhagen är också efterfrågan på arbetskraft större där än i regionens svenska del. Vakansgraden för lediga jobb, vilket beräknas som andelen lediga jobb av den totala sysselsättningen var under årets första kvartal 2,8 procent i Region Hovedstaden, vilket kan jämföras med 0,8 procent i södra Sverige.

Den förgäves rekryteringsgraden, som anger hur stor del av de utannonserade jobben som inte kan tillsättas med önskad kompetens, var 22 respektive 25 procent i Region Hovedstaden och Region Själland i oktober 2024. Det visar den senaste rekryteringsundersökningen från Styrelsen for Arbejdsmarked og

Rekrytering (STAR). Motsvarande statistik publiceras inte över den svenska arbetsmarknaden.

22 500 personer pendlar idag mellan Sverige och Danmark

Pendlingen mellan Sverige och Danmark uppvisar en positiv trend. Sedan nedgången under coronapandemin har pendlingen ökat kontinuerligt. Från 2022 fram till andra kvartalet 2024 har antalet pendlare mellan Sverige och Danmark ökat med nära 4 000 personer, vilket motsvarar sex fulla Öresundståg. Det innebär att 22 500 personer är Öresundspendlare idag, 95 procent av pendlarna bor i Sverige och arbetar i Danmark. Som jämförelse pendlar 74 000 personer till Malmö från övriga Skåne, och 174 000 personer pendlar till centrala Köpenhamn från övriga Själland.

Om Greater Copenhagen inte skulle ha några gränshinder, och därmed likadana pendlingsmönster över nationsgränsen som inom regionerna, skulle 95 000 personer pendla över Öresund. Den nuvarande arbetsmarknadsintegrationen är utifrån detta idag 24 procent. Det visar analysen "Produktivitetstvinster för Greater Copenhagen genom att bryta ner gränshinder över Öresund" från Greater Copenhagen. Idag har Greater Copenhagen ett mål om att pendlingen över Öresund ska öka från dagens 22 500 personer till 30 000 personer till år 2030.

Den arbetsföra befolkningen i Greater Copenhagen väntas minska de kommande 10 åren

De kommande 10 åren väntas ett trendbrott när det gäller befolkningsutvecklingen i Greater Copenhagen. Befolkningen i Greater Copenhagen har totalt sett ökat med i genomsnitt 34 500 personer per år de senaste 10 åren. Men de kommande 10 åren väntas befolkningsökningen bli betydligt lägre, med en ökning på 10 500 personer per år. Det visar rapporten "State of the Region 2024", som tas fram av Øresundsinstittutet.

Rapporten lyfter även fram att befolkningen i arbetsför ålder, mellan 20-64 år, kommer minska med 200 personer per år under den kommande tioårsperioden i Greater Copenhagen. Det är på den danska sidan av Öresund som arbetskraften minskar medan den på svensk sida fortsätter att öka, men i lägre takt än tidigare. Detta kommer att få konsekvenser för arbetsmarknaden, i form av ytterligare arbetskraftsbrist samt ökad konkurrens om arbetskraften.

Orsaken till den lägre befolkningstillväxten är främst att det föds betydligt färre barn idag än tidigare i både Sverige och Danmark. Att det spås en högre befolkningstillväxt i Sverige än i Danmark framöver förklaras av en högre nettoinvandring.

200%

Så stor är ökningen av lediga jobb om man som jobbsökande väljer att utvidga sitt sökområde från Malmö och Lund till att även omfatta Region Hovedstaden. I oktober 2024 fanns runt 3 600 lediga jobb i Malmö och Lund på Arbetsförmedlingens Platsbanken, och 7 200 platsannonser på den danska motsvarigheten Jobnet.dk. Exemplet omfattar samtliga lediga jobb.

SKILLNADER MELLAN SVERIGE OCH DANMARK

SÅ PÅVERKAR DET SIFFRORNA ÖVER ARBETSLÖSHETEN

Att jämföra arbetslöshet som andel av arbetskraft mellan två olika länder är svårt. Trots att samma definition används vid själva beräkningen, påverkar nationella skillnader resultatet. För att beräkna arbetslöshetsprocenten, vilket är det mått som vanligtvis används, behöver man veta hur många som är arbetslösa och hur många som ingår i arbetskraften.

Arbetslöshet = Antal arbetslösa / Arbetskraften

Arbetskraften definieras som de som är sysselsatta plus de som är arbetslösa. Det finns därmed grupper som står utanför arbetskraften, däribland de som är studenter, pensionärer och sjukskrivna. För att beräkna hur stor del av samtliga personer i arbetsför ålder som är med i arbetskraften kan man se på "arbetskraftsdeltagandet".

Arbetskraftsdeltagande = Arbetskraften / Befolkning i arbetsför ålder

Sverige har generellt ett högre arbetskraftsdeltagande än Danmark. Det innebär att fler grupper "plockas bort" från arbetskraften i Danmark än i Sverige, bland annat på grund av att de inte anses stå till arbetsmarknadens förfogande. Exempelvis är en stor del av de som får kontanthjälp i Danmark, motsvarande till ekonomiskt bistånd i Sverige, inte en del av arbetskraften. Inte heller personer som är under 30 år och saknar högre utbildning räknas med i arbetskraften tillsammans med de som går på efterlön (motsvarar svensk förtidspension).

I Sverige ingår fler i arbetskraften, trots att de står långt ifrån arbetsmarknaden. När grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden inte räknas med i arbetskraften blir arbetslösheten som andel av arbetskraften lägre.

Ser man istället på sysselsättningsgraden, vilket anger antalet sysselsatta som andel av hela befolkningen i arbetsför ålder, så är den högre i Sverige än i Danmark generellt.

Sysselsättningsgrad = Antal sysselsatta / Befolkning i arbetsför ålder

Sammanfattningsvis är Danmarks arbetslöshet lägre än Sveriges, men Sveriges sysselsättningsgrad är högre än Danmarks. Det förklaras främst av att Danmark i större grad inte räknar med personer som står långt ifrån arbetsmarknaden i arbetskraften.

I denna analys används data över antal sysselsatta och arbetslösa från Statistiska centralbyråns BAS-statistik, och Danmarks statistiks RAS-statistik. Det är registerbaserad data över befolkningens arbetsmarknadsstatus och den anses vara jämförbar. Dock kvarstår skillnaderna i vilka som räknas som arbetslösa.

2. BRISTYRKEN I GREATER COPENHAGEN EFTERFRÅGAN PÅ KOMPETENS SKILJER SIG ÅT

I detta avsnitt följer en genomgång av vilka bristyrken, det vill säga yrken med rekryterings svårigheter, som finns på den danska respektive svenska sidan av Greater Copenhagen. Sammanfattningsvis finns det flera yrken som är svåra att rekrytera till i hela regionen, men det finns även många kompetenser där efterfrågan är större på den danska sidan av Öresund.

Foto: Ty Stange

För att kunna genomföra optimala matchningsinsatser på arbetsmarknaden i Greater Copenhagen är det viktigt att ha kunskap om vilka kompetenser som efterfrågas, och om dessa skiljer sig åt inom regionen. I detta avsnitt ser analysen närmare på bristyrken i Greater Copenhagen baserat på Arbetsförmedlingens "Yrkesbarometern" och Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekryterings (STAR) "Arbejdskraftsbalancen". På den danska sidan omfattas den Regionale Arbejdsmarkedsregion Hovedstaden (RAR Hovedstaden) som inkluderar kommunerna Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Vallensbæk, Allerød, Egedal, Fredensborg, Frederikssund, Halsnæs, Furesø, Gribskov, Helsingør, Hillerød, Hørsholm og Rudersdal. På den svenska sidan är den geografiska definitionen Skåne.

I både den svenska och danska delen av Greater Copenhagen finns ett stort arbetskraftsbehov inom vård och omsorg, där yrken som specialistläkare, sjuksköterskor (grund- och specialistutbildade), undersköterskor och vårdbiträden är särskilt efterfrågade. Även tandvårdspersonal, som tandhygienister och tandläkare räknas till bristyrkena. Samtidigt har flera tekniska yrken, inklusive ingenjörer inom maskinteknik och maskinoperatörer, en tydlig brist. Inom servicebranschen behövs hotellreceptionister och väktare/ordningsvakter. Det visar Arbetsförmedlingens yrkesbarometer och STAR:s Arbejdsmarkedsbalancen.

I den danska delen av Greater Copenhagen (RAR Hovedstaden) finns det flera bristyrken som det idag inte råder brist på i Skåne i lika stor omfattning, enligt STAR och Arbetsförmedlingens bedömningar. Dessa inkluderar bland annat yrken inom ekonomi och administration, IT och teknik samt bygg och anläggning. Övriga yrken som det är brist på är kommunikatörer, trädgårdsmästare och pedagoger.

Sammanfattningsvis visar jämförelsen att vissa yrken är bristyrken i hela Greater Copenhagen, medan andra endast är efterfrågade lokalt på den danska sidan. Den stora efterfrågan på vårdyrken och tekniska yrken är genomgående i hela regionen, medan exempelvis administrativa, ekonomiska, IT-relaterade och serviceinriktade yrken är mer specifika för Köpenhamnsområdet. Våldigt få yrken definieras som bristyrken i Skåne, men inte i Köpenhamnsområdet. Se nästa sida för komplett översikt över bristyrkena på bägge sidor av Öresund, samt de bristyrken som enbart finns på den danska sidan.

YRKEN MED REKRYTERINGSSVÅRIGHETER I BÅDE SKÅNE OCH KÖPENHAMNSOMRÅDET*

BYGG OCH ANLÄGGNING

Betongarbetare

Fastighetstekniker

Installations- och serviceelektriker

Murare och plattsättare

TRANSPORT

Bilrekonditionerare

Lastbilsförare

Mekaniker

VÅRD OCH OMSORG

Farmaceut/Apotekare

Medicinska sekreterare/vårdadministratörer

Receptarie

Specialistläkare

Sjuksköterska (grund- och specialistutbildad)

Tandhygienist

Tandläkare

Undersköterska

Vårdbiträden

TEKNIK

Ingenjör och civilingenjör inom maskinteknik

Maskinoperatör

ÖVRIGT

Hotellreceptionist

Väktare- och ordningsvakter

YRKEN MED REKRYTERINGSSVÅRIGHETER I KÖPENHAMNSOMRÅDET*, MEN INTE I SKÅNE

HANDEL OCH SERVICE

Account manager

Butiksbiträde/Försäljare

Inköpare

Kundtjänstpersonal

Servitör

EKONOMI OCH ADMINISTRATION

Business Controller

Chef inom offentlig förvaltning

Financial controller

Konsult

Kontorsassistent

Personal- och HR-specialist

Redovisningsekonom

BYGG OCH ANLÄGGNING

Byggledare

Byggnadskonstruktör

CNC-operatör

Smed

VÅRD OCH OMSORG

Tandsköterska

IT

IT-support

Projektledare inom IT

ÖVRIGT

Arbetsmiljökonsult

AV-tekniker

Kommunikatör

Pedagog

Trädgårdsmästare

SÅ DEFINIERAS ETT BRISTYRKE

Arbetsförmedlingens yrkesbarometer: Om andelen rekryteringsförsök som misslyckas är större eller lika med 15 procent bedöms det finnas stora möjligheter till arbete samt finnas rekryteringssvårigheter inom yrket.

STAR:s Arbetsmarkedsbalance: Om andelen rekryteringsförsök som misslyckas är större eller lika med 20 procent bedöms det finnas stora möjligheter till arbete samt finnas rekryteringssvårigheter inom yrket.

Källa: STAR:s "Arbetsmarkedsbalance" (sep 2024), Arbetsförmedlingens "Yrkesbarometer" (april 2024) *RAR Hovedstaden står för Regional Arbetsmarkedsregion Hovedstaden och består av 18 kommuner runt Köpenhamn och Helsingør.

3. KOMPETENSER BLAND ARBETSLÖSA I SKÅNE

VAR TREDJE HAR HÖGRE UTBILDNING

Var tredje arbetslös har en eftergymnasial utbildning - allra flest inom ekonomi, datavetenskap och teknik. Var femte arbetslös är icke EU-medborgare, och har därmed i praktiken svårt att ta ett jobb på andra sidan Öresund. Det visar en unik datasammanställning över utbildningsnivå- och inriktning hos arbetslösa personer i skånska kommuner med närhet till Danmark.

Foto: News Øresund

Inkluderade kommuner med en estimerad restid på cirka en timme till Köpenhamn eller Helsingör: Malmö, Lund, Helsingborg, Burlöv, Staffanstorps, Trelleborg, Bjuv, Kävlinge, Lomma, Svedala, Landskrona.

Datakällor: Baseras på en specialbeställning från Statistiska centralbyrån där data över arbetslösa från BAS (arbetslösa i april 2024) kombinerats med utbildningsregistret (2023).

I Skånes 12 pendlingsnära kommuner, som alla har nära geografisk anknäring till Danmark, finns över 36 000 arbetslösa. Denna kartläggning analyserar sambandet mellan utbildningsnivå, utbildningsinriktning och arbetslöshet i regionen, med syftet att belysa utmaningar och möjligheter på arbetsmarknaden.

Kartläggningen visar att gymnasial utbildning är den vanligaste utbildningsnivån bland de arbetslösa, men också att en betydande andel saknar gymnasieexamen, vilket kan påverka möjligheterna till arbete. En majoritet, 39 procent eller 13 900 personer, har gymnasial utbildning som högsta nivå. Samtidigt har 29 procent (10 500 personer) förgymnasial utbildning, och 32 procent (11 500 personer) har eftergymnasial utbildning.

Utbildning spelar en central roll i arbetslöshetsproblematiken. Personer med lägre utbildningsnivå, särskilt de utan gymnasieutbildning, har betydligt svårare att hitta arbete. 44 procent av de arbetslösa med förgymnasial utbildning är långtidsarbetslösa, en andel som minskar för de med gymnasial och eftergymnasial utbildning men som ändå förblir hög, på 37 respektive 36 procent. Långtidsarbetslösheten är därmed en stor utmaning på den skånska arbetsmarknaden.

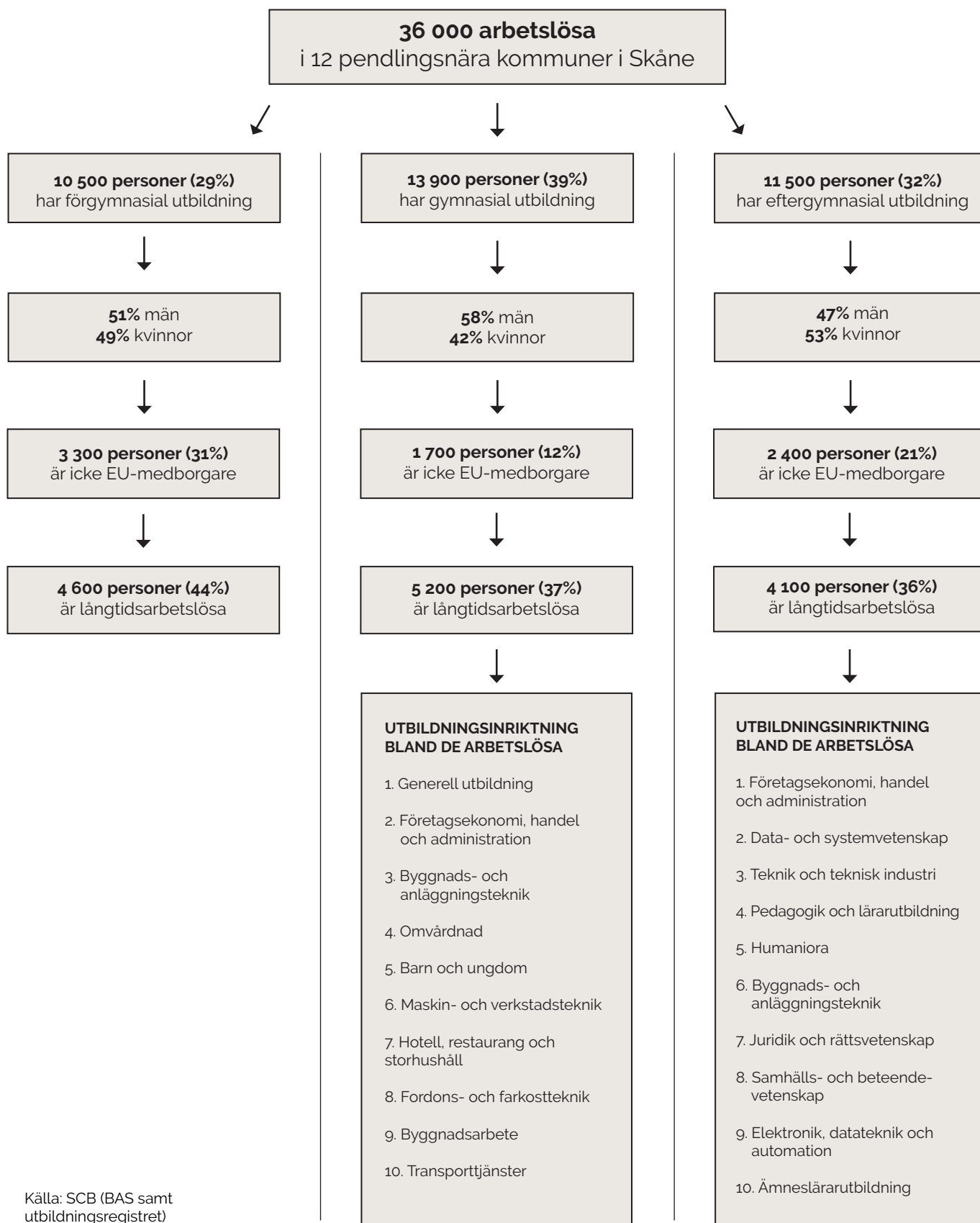
Kartläggningen visar att utbildningsinriktning påverkar möjligheterna till anställning. Bland arbetslösa med gymnasial utbildning är den vanligaste studieinriktningen generella program följt av företagsekonomi, omvårdnad och teknik. De arbetslösa som har en högre utbildning har oftast studerat företagsekonomi, handel och administration följt av data- och systemvetenskap samt tekniska utbildningar.

De mest förekommande utbildningsinriktningarna matchar till stor del behov på arbetsmarknaden, men den höga långtidsarbetslösheten tyder på att andra faktorer – såsom arbetslivserfarenhet eller integrationshinder – kan påverka möjligheterna att få ett arbete.

Särskilt noterbart är att nära 21 procent av de arbetslösa är icke EU-medborgare. Bland dessa är andelen med högre utbildning lika hög som i gruppen arbetslösa i stort. Men bland övriga är utbildningsnivån ofta lägre, vilket ytterligare försvårar inträdet på arbetsmarknaden. Nästan 45 procent av icke EU-medborgarna saknar gymnasieutbildning, vilket är en högre andel än bland övriga arbetslösa.

ARBETSLÖSHETENS STRUKTUR I PENGLINGSNÄRA SKÅNSKA KOMMUNER

UTBILDNINGSNIVÅER, BAKGRUND OCH LÅNGTIDSARBETSLÖSHET

Källa: SCB (BAS samt utbildningsregistret)

ARBETSLÖSHET BLAND ICKE EU-MEDBORGARE LIKA STOR ANDEL HAR HÖGRE UTBILDNING SOM ARBETSLÖSA I STORT

En femtedel av de arbetslösa personerna i gränsnära skånska kommuner är icke EU-medborgare. Det innebär, att deras möjligheter för att ta ett arbete på den danska sidan av Greater Copenhagen är begränsade. Bland dessa har en tredjedel en högre utbildning, vilket är en lika stor andel som bland gruppen arbetslösa i stort. De vanligaste högre utbildningarna är inom företagsekonomi, handel och administration samt teknik och pedagogik.

Icke EU-medborgare möter betydande utmaningar på den dansk-svenska arbetsmarknaden. Orsaken till att de inte har samma möjligheter att bo i Sverige och arbeta i Danmark är Danmarks undantag från EU:s samarbete inom "Home and Justice Affairs", som inkluderar regler för bland annat tillgång till arbetsmarknaden och arbetskraftsrörlighet inom EU för icke EU-medborgare.

Istället har Danmark etablerat sina egna system för arbetskraftsrörlighet, som reglerar icke EU-medborgares tillgång till den danska arbetsmarknaden, samt tillfälliga och permanenta uppehållstillstånd och danskt medborgarskap. Samverkan mellan EU-lagstiftning i Sverige och dansk nationell lagstiftning styr möjligheterna för icke EU-medborgare att pendla mellan Sverige och Danmark.

Processen för gränsöverskridande pendling för icke EU-medborgare involverar två viktiga steg: först ska de erhålla ett arbetstillstånd i Danmark, och sedan ska de förstå konsekvenserna för deras uppehållstillstånd (tillfälligt eller permanent) i Sverige, som riskerar att dras in eller negativt påverka möjligheterna till medborgarskap beroende på vilken typ av uppehållstillstånd personen har.

En tredjedel av de arbetslösa tredjelandsmedborgarna har en högre utbildning

Idag är runt fyra procent av Skånes befolkning icke EU-medborgare, vilket motsvarar runt 66 000 personer. Inom denna grupp är arbetslösheten högre än bland de arbetslösa som inte är tredjelandsmedborgare. På grund av de hinder som finns för tredjelandsmedborgare som är bosatta i Skåne att ta ett jobb på den danska arbetsmarknaden utgör de idag enbart runt en procent av pendlarna mellan Sverige och Danmark.

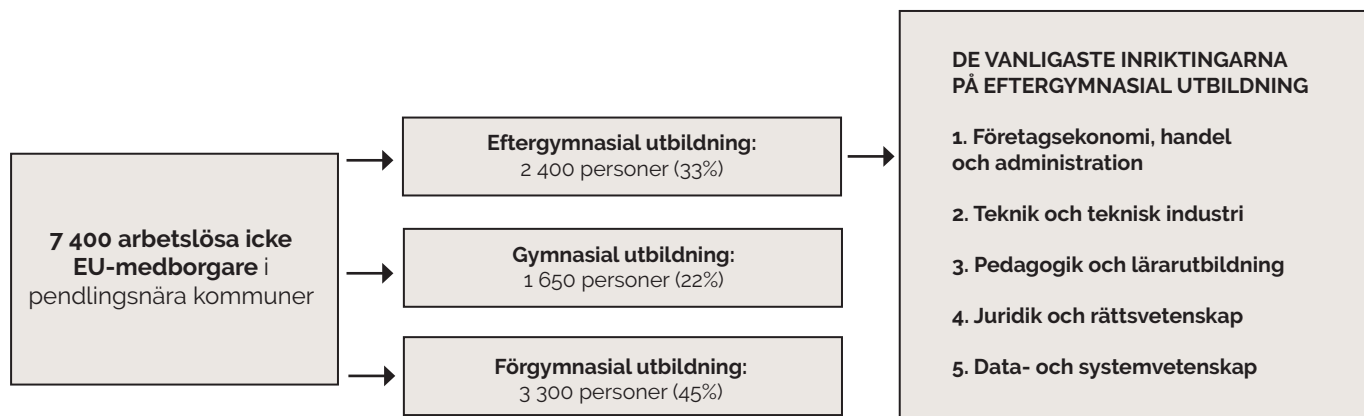
Bland arbetslösa i pendlingsnära kommuner utgör icke EU-medborgare 21 % av de arbetslösa motsvarande cirka 7 400 personer. Denna grupp är långt ifrån homogen, och deras utbildningsbakgrund spelar en avgörande roll för deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Sett till utbildningsnivå bland icke EU-medborgarna har en lika stor andel, runt en tredjedel, högre utbildning som i gruppen arbetslösa i stort. Däremot är det en större andel som saknar gymnasieutbildning än bland arbetslösa i stort, med 45 procent jämfört med 29 procent. Den höga andelen utan gymnasieutbildning är en utmaning för deras arbetsmarknadsintegration.

Samtidigt finns det stor potential bland de högutbildade i gruppen. De vanligaste utbildningsinriktningarna bland de som har en eftergymnasial utbildning är:

- *Företagsekonomi, handel och administration.*
- *Teknik och teknisk industri.*
- *Pedagogik och lärarutbildning.*

Dessa områden motsvarar flera av de yrken där det finns en stor efterfrågan på arbetskraft i Danmark. Här finns därmed en stor potential för att få in fler på den dansk-svenska arbetsmarknaden.

Källa: Statistiska centralbyrån (BAS samt utbildningsregistret)

4. STORA EKONOMISKA VINSTER OM FLER ARBETSLÖSA I SKÅNE FÅR ETT JOBB I DANMARK

Både Sverige och Danmark kan göra miljardvinster om fler arbetslösa i Skåne börjar arbeta i Danmark. Om 10 procent av de arbetslösa i skånska kommuner med närhet till Danmark får jobb i Danmark uppskattas den ekonomiska vinsten till 2,3 miljarder svenska kronor per år. Om andelen ökar till 30 eller 50 procent kan vinsterna stiga till 6,8 respektive 11,3 miljarder svenska kronor. Det visar beräkningar från Greater Copenhagen.

Att fler arbetslösa personer i skånska kommuner med närhet till Danmark får ett arbete i Danmark kan generera enorma samhällsvinster, inte bara i ekonomiska termer utan även sociala och långsiktiga effekter. Enligt beräkningar från Greater Copenhagen kan den direkta ekonomiska vinsten, beroende på hur många som får arbete, uppgå till mellan 2,3 och 11,3 miljarder svenska kronor per år. Detta inkluderar minskade kostnader för arbetslöshetsersättning samt ökade skatteintäkter och konsumtion.

Men de ekonomiska fördelarna är bara en del av den större bilden. Arbete stärker individens självkänsla och psykiska hälsa, minskar risken för socialt utanförskap och förbättrar livskvaliteten. Det bidrar också till att nästa generation får bättre förutsättningar att lyckas på arbetsmarknaden.

Genom att fler skåningar arbetar i Danmark stärks den regionala integrationen i Greater Copenhagen. Detta bidrar till att skapa en dynamisk arbetsmarknad där kompetensutbyte över gränserna leder till ökad innovation och konkurrenskraft. Samtidigt får den danska arbetsmarknaden tillgång till arbetskraft som kan täcka kompetensbrist inom flera sektorer.

MILJARDVINSTER FÖR BÄGGE LÄNDERNA OM FLER ARBETSLÖSA I SKÅNE FÅR ARBETE I DANMARK

ANDEL ARBETSLÖSA* SOM
ANTAS FÅ ETT JOBB I DANMARK

EKONOMISK VINST TILL FÖLJD AV ATT
FLER FÅR EN ANSTÄLLNING

10% (3 600 personer) → **2,3** MIA. SEK

30% (10 700 personer) → **6,8** MIA. SEK

50% (17 900 personer) → **11,3** MIA. SEK

Källa: Greater Copenhagen's beräkningar. Avser ekonomisk vinst per år vid att utbetalningar för arbetslöshetsersättning utelämnas och istället genereras skatteintäkter från arbete och ökad konsumtion. Beräkningarna baseras på genomsnittlig lönenivå för Skåne respektive Region Hovedstaden.

*Avser arbetslösa i 12 skånska kommuner med runt en timmes restid till Danmark.

5. SLUTSATSER

FYRA BRANSCHER HAR STOR POTENTIAL FÖR ÖKAD PENDLING

I detta avsnitt undersöks hur väl de efterfrågade kompetenserna på dansk sida matchar utbildningen hos arbetslösa på rimligt pendlingsavstånd i Skåne. Analysen visar att framför allt fyra branscher har stor potential för ökad matchning mellan arbetsgivare och arbetssökande.

Foto: News Øresund

Denna rapport syftar till att få mer kunskap om hur riktade insatser kan bidra till att fler arbetslösa i Skåne kan fylla de kompetensluckor som finns i Köpenhamn. Sammanfattningsvis visar rapporten att arbetslösa i Skånes pendlingsnära kommuner har stor potential att matchas med bristyrken på den danska arbetsmarknaden.

Bedömningen utgår från att dessa branscher har en hög efterfrågan på personal på den danska sidan av Greater Copenhagen, och inte lika framträdande brist på den svenska sidan. Dessutom finns det en stor andel arbetslösa i skånska kommuner med närhet till Danmark som har utbildningar som matchar de kompetenser som efterfrågas.

Inom ekonomi och administration finns det en hög efterfrågan på yrken som business controllers, redovisningsekonomer och kontorsassistenter i Köpenhamn – roller som inte är bristyrken i Skåne. Samtidigt finns över 1 400 arbetssökande med högre utbildning inom ekonomi och administration samt ytterligare 1 200 med gymnasial utbildning inom samma område i de pendlingsnära kommunerna.

Även inom handel och service finns möjligheter. Yrken som butiksbiträden, account managers och servitörer är efterfrågade i Köpenhamn men inte i Skåne. Det finns nästan 2 000 personer med gymnasial utbildning inom handel, hotell eller restaurang som kan passa för dessa roller, vilket skapar en stor potential för unga att ta sig in på den danska arbetsmarknaden.

På IT-området är det en tydlig brist på kompetens inom support och projektledning i Köpenhamn, medan Skåne har ett överskott av arbetslösa med liknande kompetenser. I de pendlingsnära kommunerna finns nära 500 arbetslösa med högre utbildning inom data- och systemvetenskap som kan möta den danska efterfrågan.

Byggsektorn erbjuder också möjligheter till matchning. I Köpenhamn efterfrågas bygglidare och byggkonstruktörer, medan Skåne har ett överskott av civilingenjörer inom bygg och anläggning. Dessutom finns över 300 arbetssökande i pendlingsnära kommuner med eftergymnasial utbildning inom byggnads- och anläggningsteknik.

Vård och omsorg är däremot ett område där matchningen är svårare. Trots att vårdyrken är bristyrken på båda sidor av Öresund finns det få arbetssökande med relevant utbildning i Skåne för att möta efterfrågan. Däremot kan man med fördel se över möjligheterna för att omskola- eller vidareutbilda personer med andra kompetenser för att få mer personal inom vård- och omsorg.

INOM DESSA BRANSCHER KAN ARBETSLÖSA I SKÅNE BIDRA TILL ATT FYLLA ARBETSKRAFTSBEHOV PÅ DEN DANSKA SIDAN AV GREATER COPENHAGEN

Analysen har identifierat fyra branscher där arbetslösa i pendlingsnära kommuner i Skåne kan bidra till att fylla vissa arbetskraftsbehov på den danska sidan av regionen. Dessa fyra branscher kännetecknas av en kombination av större brist på efterfrågad kompetens på den danska än den svenska sidan av Greater Copenhagen, samt en hög andel arbetslösa med relevant utbildning i skånska kommuner nära Danmark.

EKONOMI OCH ADMINISTRATION STOR POTENTIAL FÖR HÖGUTBILDADE

I Köpenhamn är det hög efterfrågan på yrken som business controllers, redovisnings-ekonomer och kontorsassistenter – yrken som inte är bristyrken i Skåne. I de pendlingsnära kommunerna finns över 1 400 arbetssökande med högre utbildning inom ekonomi och administration samt ytterligare 1 200 med gymnasial utbildning inom samma område.

HANDEL OCH SERVICE POTENTIAL FÖR FLER UNGA PENDLARE

Yrken som butiksbiträden, account managers och servitörer är bristyrken i Köpenhamn men inte i Skåne. Det finns en stor potential för unga arbetssökande, särskilt med gymnasial utbildning inom handel, hotell eller restaurang, att hitta jobb i Danmark. Nära 2 000 personer i Skåne har relevant utbildning för dessa roller.

DATA- OCH SYSTEMVETENSKAP BRIST I HOVEDSTADEN, ÖVERSKOTT I SKÅNE

Det danska huvudstadsområdet har brist på kompetens inom IT-support och projektledning, medan Skåne har ett överskott av arbetslösa med liknande kompetenser. Nära 500 arbetslösa med högre utbildning inom data- och systemvetenskap kan potentiellt matchas med efterfrågan i Köpenhamn.

BYGG OCH ANLÄGGNING POTENTIAL FÖR MER MATCHNING

I Köpenhamn efterfrågas byggledare och byggkonstruktörer, medan Skåne har ett överskott av civilingenjörer inom bygg. Dessutom finns över 300 arbetssökande med eftergymnasial utbildning inom byggnads- och anläggningsteknik i de pendlingsnära kommunerna.

BILAGA: DESSA INRIKTNINGAR HAR DE ARBETSLÖSA MED EFTERGYMNASIAL UTBILDNING I 12 SKÅNSKA KOMMUNER MED NÄRHET TILL DANMARK

UTBILDNINGSSINRIKTNING	ANTAL PERSONER	ANDEL LÅNGTIDS-ARBETSLÖSA	ANDEL ICKE EU-MEDBORGARE
Företagsekonomi, handel och administration	1 331	37 %	27 %
Data- och systemvetenskap	485	28 %	17 %
Teknik och teknisk industri, övrig och ospecificerad utbildning	468	45 %	28 %
Okänd	423	43 %	28 %
Pedagogik och lärarutbildning, övrig och ospecificerad utbildning	415	46 %	27 %
Humaniora, övrig och ospecificerad utbildning	362	40 %	11 %
Juridik och rättsvetenskap	322	46 %	29 %
Samhälls- och beteendevetenskap, övrig och ospecificerad utbildning	267	36 %	9 %
Elektronik, datateknik och automation	266	41 %	23 %
Ämneslärarutbildning	249	32 %	17 %
Främmande språk och språkvetenskap	231	38 %	28 %
Socialt arbete	224	26 %	5 %
Samhällsbyggnad och arkitektur	221	31 %	14 %
Omvårdnad	190	39 %	16 %
Maskinteknik och verkstadsteknik	187	34 %	6 %
Sociologi, etnologi och kulturgeografi	182	31 %	19 %
Lärarutbildning för förskola och fritidsverksamhet	181	32 %	5 %
Konst och media, övrig och ospecificerad utbildning	178	30 %	21 %
Matematik och naturvetenskap, övrig och ospecificerad utbildning	169	34 %	32 %
Medicin	168	36 %	30 %
Företagsekonomi, handel och administration, övrig och ospecificerad utbildning	167	44 %	19 %
Energi- och elektroteknik	163	42 %	19 %
Statsvetenskap	162	35 %	13 %
Lärarutbildning för grundskolans tidiga åldrar	160	45 %	23 %
Medieproduktion	159	20 %	7 %
Ledning och administration	153	28 %	22 %
Journalistik och medievetenskap	152	27 %	15 %
Annan utbildning inom byggnads- och anläggningsteknik	151	25 %	10 %
Tandvård	133	43 %	24 %
Inköp, försäljning och distribution	130	23 %	5 %
Hälso- och sjukvård, övrig och ospecificerad utbildning	118	43 %	33 %
Personliga tjänster, övrig och ospecificerad utbildning	116	33 %	41 %
Formgivning	103	18 %	12 %
Psykologi	101	30 %	24 %

Källa: Statistiska centralbyrån (BAS, Utbildningsregistret). Omfattar kommunerna Malmö, Lund, Helsingborg, Burlöv, Staffanstorps, Trelleborg, Helsingborg, Bjuv, Kävlinge, Lomma, Svedala, Landskrona vars restid till Köpenhamn eller Helsingör är runt en timme.

DESSA INRIKTNINGAR HAR DE ARBETSLÖSA MED GYMNASIAL UTBILDNING I 12 SKÅNSKA KOMMUNER MED NÄRHET TILL DANMARK

INRIKTNING GYMNASIAL UTBILDNING	ANTAL PERSONER	ANDEL LÅNGTIDS-ARBETSLÖSA	ANDEL ICKE EU-MEDBORGARE
Bred, generell utbildning	3 678	40 %	19 %
Företagsekonomi, handel och administration, allmän utbildning	1 241	37 %	6 %
Omvårdnad	737	36 %	6 %
Barn och ungdom	612	34 %	4 %
Maskinteknik och verkstadsteknik	587	39 %	8 %
Hotell, restaurang och storhushåll	557	38 %	7 %
Okänd	465	43 %	12 %
Fordons- och farkostteknik	439	39 %	7 %
Byggnadsarbete, allmän utbildning	418	23 %	9 %
Transporttjänster	407	34 %	8 %
Energi- och elektroteknik	389	28 %	8 %
Elektronik, datateknik och automation	370	36 %	5 %
Medieproduktion	256	27 %	1 %
Teknik och teknisk industri, övrig och ospecificerad utbildning	187	39 %	13 %
Musik, dans och dramatik	183	30 %	0 %
Inköp, försäljning och distribution	177	56 %	7 %
Annan utbildning inom byggnads- och anläggningsteknik	166	32 %	12 %
Härvård, skönhetsvård och massage	151	32 %	5 %
Måleri	150	27 %	7 %
Bild- och formkonst	131	27 %	5 %
Konsthantverk	119	38 %	0 %
Tillverkning och hantering av livsmedel	119	42 %	6 %
Samhälls- och beteendevetenskap, allmän utbildning	117	53 %	41 %
Teknik och teknisk industri, allmän utbildning	114	32 %	18 %
Personliga tjänster, övrig och ospecificerad utbildning	114	45 %	19 %
Lantbruk	111	30 %	3 %
Hushållstjänster och lokalvård	111	41 %	4 %
Informations- och kommunikationsteknik (IKT), allmän utbildning	106	44 %	16 %
Kontorsservice och sekreterartjänster	101	45 %	0 %
VVS-utbildning	101	28 %	6 %

Källa: Statistiska centralbyrån (BAS, Utbildningsregistret). Omfattar kommunerna Malmö, Lund, Helsingborg, Burlöv, Staffanstorps, Trelleborg, Helsingborg, Bjuv, Kävlinge, Lomma, Svedala, Landskrona vars restid till Köpenhamn eller Helsingör är runt en timme.

OM RAPPORTEN

DATAKÄLLOR:

Statistiska centralbyrån

Danmarks statistik

Arbetsförmedlingen

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekryttering (STAR)

Øresundsinstitutet

RAPPORTER:

"Arbetsmarknadsläget i Sveriges län - kvartal 3 2024", Arbetsförmedlingen (2024)

"Arbetslösheten i Malmö - kompetens, potential och effekter vid ökad gränspendling", Greater Copenhagen (2022)

"Produktivitetsvinster för Greater Copenhagen genom att bryta ner gränshinder över Öresund", Greater Copenhagen (2024)

"State of the Region 2024", Øresundsinstitutet (2024)

"Varför pendlar inte fler över Öresund?", Greater Copenhagen (2023)

"Öresund sedan år 2000", Region Skåne (2024)

Denna analys är framtagen av Greater Copenhagen som är en samarbetsorganisation för tillväxt och utveckling i Nordens största metropolregion med 4,5 miljoner invånare i Sydsverige och Östdanmark. Greater Copenhagen stiftades 2015 och omfattar Region Skåne, Region Halland, Region Hovedstaden, Region Sjælland och samtliga 85 kommuner i den svensk-danska geografien.

Text och layout: Sofi Eriksson

Omslagsbild: News Øresund

För mer information om rapporten, vänligen kontakta:

Sofi Eriksson

Advisor Data & Analytics

ser@greatercph.com

Tlf: +45 31 17 09 76

Sanna Holmqvist

Manager Press & Communications

sho@greatercph.com

Tlf: +45 31 34 06 76

Foto: News Øresund

GREATER CoPENHAGEN

Nørregade 7B, 3. sal,
1165 Köpenhamn, Danmark

greatercph.com

**GREATER
CoPENHAGEN**